

Artikel: Joomla woordenlijst

Lengte: 4 pagina's (in magazine)

Met bijdragen van: Lianne Lambregts, Maarten Gruijters, Martijn Maandag

=====

Joomla woordenlijst

A

ACL

Joomla heeft een uitgebreid rechtensysteem, genaamd Access Control List (ACL). Dit maakt het mogelijk om in te stellen welke groep bepaalde acties kan uitvoeren op je website.

Administrator

www.jedomein.nl/administrator geeft toegang tot het beheergedeelte van je website, het controlepaneel. In deze achterkant kun je alles instellen en content invoeren. Je hebt hier uiteraard toegangscode voor nodig.

Alias

Samengestelde titel van je webpagina, die tot uitdrukking komt in de url (titel in de browserregel van internet). Bijvoorbeeld www.jedomein.nl/hoe-bestel-ik-bij-u. Standaard gebruikt Joomla de naam van het artikel.

Artikel

Standaard content van een website, bijvoorbeeld een artikel over de bestelprocedure of de werkwijze van een bepaald bedrijf.

B

Back-up

Iets dat je gemaakt had willen hebben (bijv. met Akeeba Backup) op het moment dat er iets misgaat met je website door bijvoorbeeld een computervirus, hack of server crash. Met een back-up kun je je website opnieuw inladen.

C

Cache

Tijdelijke opslag van content op de computer van de gebruiker of op de server, om de snelheid van het laden van de website te verhogen.

Categorie

Indeling van typen artikelen, typen gebruikers, typen producten etc. Basis voor gebruikersvriendelijk ontsluiten van content binnen je website. Binnen Joomla heel belangrijk.

Check-in

Als iemand een artikel gaat bewerken, wordt het geblokkeerd voor andere gebruikers. Soms wordt het artikel echter na bijwerken niet goed afgesloten, het blijft in bewerking staan bij deze gebruiker. Via de check-in kan het dan weer vrijgegeven worden voor anderen.

Component

Componenten zijn van alle types Joomla-extensies de grootste en meest complexe. Veelal zijn het kleine applicaties in Joomla en bestaan uit een site en beheergedeelte, denk aan het artikelbeheer van Joomla dat ook een component is. Op iedere pagina van de site is maximaal één component actief.

Contentmanagementsysteem (CMS)

Een interface tussen pure programmeercodes en de daadwerkelijke presentatie van je website, bedoeld om het beheer van de website zo eenvoudig te maken dat in wezen iedereen dit kan. Joomla is een CMS.

Controlepaneel

De 'cockpit' van je website, of te wel de administratieve kant van je website. Hier regel je alles wat er op je website komt te staan en wie tot wat toegang heeft. Zie ook Administrator.

CSS

Opmaak-declaraties van je website, zoals de positie van elementen, de kleur van de tekst, grootte van de afbeeldingen enz.

D

Database

Een opslagruimte voor alle dynamische informatie die je gebruikt binnen je website. Hierin staan bijvoorbeeld de artikelen en menu-items. Maar ook de waarde van allerlei instellingen worden hier opgeslagen, bijvoorbeeld of een menu item actief is of niet en welke rechten bepaalde gebruikers hebben (bijvoorbeeld inlogmogelijkheid of niet).

Domein

Stuk opslagruimte op een server dat in verbinding staat met het internet. Hier kun je een website op plaatsen, maar ook gebruiken als email-server. Meestal huur je deze van een hostingpartij die ook je domeinnaamregistratie regelt (zogeheten registrar). Zie ook het SIDN

Domeinnaam

Letterlijke naam van het stukje opslagruimte van de server dat in verbinding staat met het internet, en waar jouw site te zien en te beheren is. Bijvoorbeeld www.volkskrant.nl.

De basis van een domeinnaam is het IP-adres (Internet Protocol). Een IP-adres is een unieke lange getallenreeks, maar deze is voor de meeste mensen lastig te onthouden. Het domeinnaamsysteem (DNS) vertaalt het IP-adres naar een domeinnaam.

E

Editor

Te vergelijken met het menu van bijvoorbeeld Microsoft Word, waar je bijvoorbeeld tekstkleur, tekstgrootte, uitlijning van de tekst, invoegen van plaatjes kan regelen. Joomla heeft een eenvoudige standaard-editor, maar je kunt editor-extensies inzetten die de mogelijkheden uitbreiden.

Extensie

Extensies is de verzamelnaam voor Joomla uitbreidingen. Er zijn vijf type extensies: componenten, modules, plugins, templates en talen. De extensies zijn verzameld in de Joomla Extensions Directory (JED).

F

FTP

Software om de bestanden op de door jou gehuurde domein te beheren. Dit omvat alle joomla-bestanden. Je laadt deze software, verkrijgbaar als download op internet, op je computer. Bekende FTP-programma's zijn onder meer FileZilla, Cods en BB-Edit.

Forum

Een plaats waar hulp voor technische problemen wordt aangeboden, zie bijvoorbeeld <http://forum.joomla.org> (Engels), <http://forum.joomlacomunity.eu> (Nederlands) en <http://forum.joomlanl.nl> (Nederlands).

G

GPL

De **GNU General Public License** of kortweg de **GPL** is een licentie voor software, die (in het kort) stelt dat je met de software mag doen wat je wilt, inclusief aanpassen en verkopen, mits je dat recht ook doorgeeft aan anderen en de auteur(s) van de software vermeldt. Concreet komt het voorgaande erop neer dat als je software die onder de GPL is gepubliceerd wilt verspreiden,

je daar de broncode bij zult moeten doen. Deze broncode mag dan weer verder worden verspreid onder de GPL. Iedereen kan ervoor kiezen zijn of haar programma onder de voorwaarden van deze licentie te publiceren. Joomla zelf en alle extensies die je op de JED aantreft hebben deze licentie. Zie JED

GZip

Met de ingebouwde Gzip- functie binnen Joomla kun je de joomla-bestanden comprimeren, waardoor de website sneller inlaadt. Fijn voor de gebruikers van je website. Google neemt dit aspect ook mee in haar waardering en dus je ranking in Google Search.

H

.htaccess

Server systeem bestand om afwijkingen van PHP.ini in te stellen. Wordt onder meer gebruikt door Joomla's systeem om op alias gebaseerde domeinnamen te genereren. Zie alias. Verder kun je hier bijvoorbeeld regelen dat vervallen url's (van bijvoorbeeld verwijderde pagina's) worden doorverwezen naar een alternatieve actuele pagina.

Host

Commerciële partij, waar je serverruimte kunt huren om een website op te laten draaien. Meestal treedt deze partij ook op als registrar van domeinnamen.. Zie ook SIDN.

HTML

Voluit: HyperText Markup Language, een opmaaktaal voor webpagina's die de structuur en algemene eigenschappen van de tekst en andere elementen aangeven. Met CSS vul je de opmaakdetails verder in, Javascript gebruik je om dynamische functies toe te voegen.

HTTP

Hypertext Transfer Protocol (HTTP) is het protocol voor de communicatie tussen een webclient (meestal een webbrowser) en een webserver. Dit protocol wordt niet alleen veel op het World Wide Web gebruikt, maar ook op lokale netwerken (we spreken dan van een intranet). Het protocol zorgt er kortgezegd voor dat je de inhoud van je website kunt controleren, omdat de uitkomst bij je gebruiker bekend is.

I

Inloggen

Een op Joomla gebaseerde site heeft twee mogelijke vormen van inloggen. Als gebruiker aan de voorkant (bijvoorbeeld om 'vertrouwelijke' informatie te kunnen lezen, of deel te nemen aan een forum). En als beheerder aan de achterkant (om nieuwe artikelen in te voeren of een slideshow in de website te zetten).

J

JavaScript

JavaScript is een veelgebruikte scripttaal om webpagina's interactief te maken en webapplicaties te ontwikkelen. Met Javascript kun je bijvoorbeeld een slideshow maken of scrollbars. In veel extensies is Javascript ingebouwd. Voor het basisgebruik van Joomla hoeft je geen Javascript te kennen.

JED

JED staat voor Joomla Extensions Directory. De internationale website waarop joomla-extensies worden gepresenteerd: extensions.joomla.org. Hiertoe behoren zowel betaalde als gratis extensies. Je ziet hier ook hoe populair bepaalde extensies zijn, en in hoeverre de extensie wordt gewaardeerd. Er wordt hier ook vaak door gebruikers aangegeven hoe zij de service van de ontwikkelaar hebben ervaren.

JoomlaDagen

Ieder jaar vinden in Nederland, net als in veel andere landen over de gehele wereld, de JoomlaDagen plaats. In 2015 zelfs de tiende editie. Tijdens deze dagen komen Joomla-gebruikers en -ontwikkelaars bij elkaar om de laatste ontwikkelingen te delen.

Joomler

Joomler is de term die gebruikt wordt voor personen die van Joomla gebruik maken en bijdragen aan het Joomla-project.

L

Lees meer

In ieder artikel dat je binnen Joomla maakt, kun je een 'lees meer' opnemen, waarbij de gebruiker met een klik de volledige tekst kan inzien van het desbetreffende artikel. Dit maakt Joomla onder meer uiterst geschikt als CMS om te bloggen. Je presenteert een pagina met een overzicht van artikelen(intro's) uit bepaalde categorieën, en stelt de lezer in de gelegenheid zelf te kiezen over welk onderwerp men meer wilt weten.

Linux

Besturingssysteem dat vaak gebruikt wordt voor webservers. Net als Joomla is Linux open-sourced. Joomla is geperfectioneerd om op Linux optimaal te werken.

M

Menu-item

Onderdeel van een menu waarmee je, zowel als administrator en als websitebezoeker, bepaalde functionaliteiten kunt aanroepen of informatie kunt laten tonen.

Module

Modules zijn kleine extensies. Het zijn de kleinere blokjes met content of functionaliteiten rond een component op de website. Per menu-item wijs je modules toe aan specifieke posities van de template. Je kan er op een pagina zoveel tonen als je zelf wilt. Vaak zijn de modules gekoppeld aan een component en tonen dan data uit het component, bijvoorbeeld de vijf meest recente artikelen.

O

Open Source

Open source of open bron beschrijft de praktijk die in productie en ontwikkeling vrije toegang geeft tot de bronmaterialen (de source) van het eindproduct.

P

PHP

PHP (Hypertext Preprocessor) is een scripttaal, die bedoeld is om op webserverns dynamische webpagina's te creëren. (Bron: Wikipedia)

PHP.ini

Bestand waarin alle PHP instellingen worden geconfigureerd; meestal alleen toegankelijk voor de server beheerder.

Plugin

Een plugin is één van de extensie soorten van Joomla. Meestal gaat het dan om een kleine uitbreiding aan je website. Bijvoorbeeld een knop die boven of onderaan je pagina staat of een extra formulerveld.

S

SEF

Search Engine Friendly, techniek om het zoekmachines gemakkelijker te maken jouw website te indexeren. Deze indexatie is de basis voor je ranking in de zoekresultaten. Hoe beter je de technieken toepast ten opzichte van je 'concurrenten'

SEO

Search Engine Optimization, technieken om op bepaalde kernwoorden beter gevonden te worden in zoekmachines.

SIDN

Nederlandse stichting die .nl-domeinen registreert: Stichting Internet Domeinnaamregistratie Nederland. Momenteel zijn er ruim 5,5 miljoen .nl-domeinnamen. Je hebt als website-beheerder niet direct een contract met het SIDN. De stichting gebruikt zogeheten registrars, vaak hostingpartijen die de registratie feitelijk voor je regelen. Mocht je tegenwerking ondervinden van je host, dan kun je wel via het SIDN regelen dat je domeinnaam naar een andere host kan verhuizen. Een andere belangrijke functie van het SIDN is het ontsluiten van het WHOIS-register. Hierin kun je onder meer achterhalen wie de eigenaar is van een bepaalde domeinnaam. Zie ook domeinnamen.

Speciaal

Indien je aan een artikel het kenmerk Speciaal geeft dan wordt het op de voorpagina van je website getoond.

Status

De status geeft de toestand van een item weer. Een artikel kan bijvoorbeeld de status 'Gepubliceerd', 'Gedepubliceerd', 'Gearchiveerd' of 'Verplaatst naar prullenbak' hebben.

T

Taalbestand

Een bestand waar in zogenoemde taalstrings worden vertaald. Standaard maakt Joomla gebruik van taalstrings zoals: COM_CONTENT_TITLE. Deze strings worden in een taalbestand omgezet naar een normaal woord of tekst. Zo kun je binnen Engelstalige extensies Nederlands als voertaal toepassen.

Tag

Met tags kan je gelijksoortige content aan elkaar koppelen, labelen. Samen met categorieën zijn dit de opties op in Joomla content te organiseren.

Template

Met een template bepaal je het uiterlijk van je website. Het is een geheel van HTML, PHP, CSS en Javascript. Hierin wordt bepaald hoe de header van de site eruit ziet, hoeveel kolommen de website telt etc. Joomla kent een aantal standaard meegeleverde templates, je kunt er zelf een maken, maar ook zijn er (commerciële) partijen die templates aanbieden. Bekende partijen: Yootheme, Rockettheme en Gavick Pro.

Template-override

Het kan zijn dat je niet geheel tevreden bent over hetgeen dat je te zien krijgt bij gebruik van extensies en templates. Door zelf kleine aanpassingen in de code (overrides) aan te brengen kun je dit oplossen. Plaats de aangepaste bestanden in de map HTML van je template en ze zullen bij Joomla-updates niet overschreven worden.

Toegang

Het recht om ergens te komen. Binnen Joomla zijn de meeste functies afgeschermd. Je moet toegangsrechten om de functie uit te voeren. Zie ook ACL.

U

Uitloggen

Dit doe je als je klaar bent met je taken nadat je ingelogd bent.

URL

Naam van je website of een specifieke pagina binnen je website. Het is de regel die in de browser (Internet Explorer, Firefox, Chrome, Safari) in de adresregel staat. Voorbeelden www.devolksskrant.nl en www.devolksskrant.nl/zorg

W

Webserver

Een computer die webpagina's (textbestanden met HTML opmaak + plaatjes) serveert aan bezoekers van een website

Wordpress

Joomla is een veelgebruikt CMS. Het wordt zelfs op professionele basis veel toegepast. Voorbeelden te over in dit blad. Een ander veel gebruikt CMS is Wordpress. Het is niet eenduidig te zeggen welke systeem het beste is. Qua functionaliteit ontlopen ze elkaar niet veel. Het is tot zeker niveau maar waarvoor je kiest, en een kwestie van smaak. Net als de eeuwige vraag: wie vind je beter: de Beatles of de Rolling Stones?

Z

ZIP-bestand

Een map waarin meerdere bestanden zijn samen gepakt tot één geheel. Zo'n 'pakketje' is kleiner dan alle bestanden los en daardoor sneller te downloaden en uploaden. Zip-bestanden worden ook gebruikt voor het installeren van een extensie, zo'n bestand kun je uploaden in het extensiebeheer van je Joomla website.